ПОСЕБАН ДОДАТАК: Пример процене ризика за радно место

LEGEARTIS

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Број 33 ● јун 2015. ● www.legeartis.rs

БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ – кроз најчешће дилеме

ШТА ТО МУЧИ...

...СВЕ ОНЕ КОЈИ ПРИМЕЊУЈУ ЗАКОН О БУЏЕТСКОМ СИСТЕМУ

...ОБВЕЗНИКЕ ПОРЕЗА НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ

СУДСКА ПРАКСА

У ОБЛАСТИ ГРЕШКЕ У МЕДИЦИНИ

ЗА КРИВИЧНО ДЕЛО ФАЛСИФИКОВАЊА ИСПРАВЕ

Компанијско право

Располагање имовином велике вредности

Реч адвоката

Обрачун зараде из радног односа као извршна исправа

Планирање и изградња

Грађевинско земљиште – законске измене и новине

Образовање

Испити у основној и средњој школи

ИНГ-ПРО

PROPISI.NET

ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

S NAMA NEMA LUTANJA

Izdanja i aktuelnosti firme **Ing-Pro** možete pratiti i putem aplikacije za mobilne telefone i tablete koji rade na Android i Apple operativnim sistemima.

Dovoljno je samo da ih preuzmete sa **Google play** i **App Store**.

ING-PRO PROPISI

Available on the App Store

ANDROID APP ON Google play

мр Ненад Соврлић, начелник у Градској управи града Београда

Власник катастарске парцеле којој је промењена намена из пољопривредног земљишта у грађевинско дужан је да плати накнаду за промену намене пре издавања грађевинске дозволе.

Милош Кузман, адвокат

Недоумице се јављају како у погледу самог одређивања имовине велике вредности, тако и у области примене овог института.

Драган У. Калаба, заменик Вишег јавног тужиоца у Чачку

Анализом појма употребе исправе долазимо до одговора на питање – када је таква исправа употребљена.

др Марта Сјеничић, научни сарадник Института друштвених наука у Београду

Правноснажно пресуђени случајеви у којима је дошло до потврђивања подељене одговорности у нашој медицинско-судској пракси ретки су, готово да их нема.

Ненад Цвјетићанин, адвокат, сарадник у настави на Правном факултету Универзитета Унион у Београду

Увођењем обрачуна зараде, тј. накнаде зараде у ред извршних исправа коначно се отвара могућност да се стане на пут послодавцима који избегавају да редовно исплаћују зараде запосленима.

Алжбета Марко, дипл. ек. с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања

Преусмеравање апропријација одобрених на име одређеног расхода до 5% не може се вршити између директних буџетских корисника.

мр Симо Косић, дипл. инж. маш., стручњак за безбедност и здравље на раду

Радно место обухвата не само простор, већ и запослене и њихове послове, односно активности, што је сврха спровођења процеса процене ризика на конкретном радном месту.

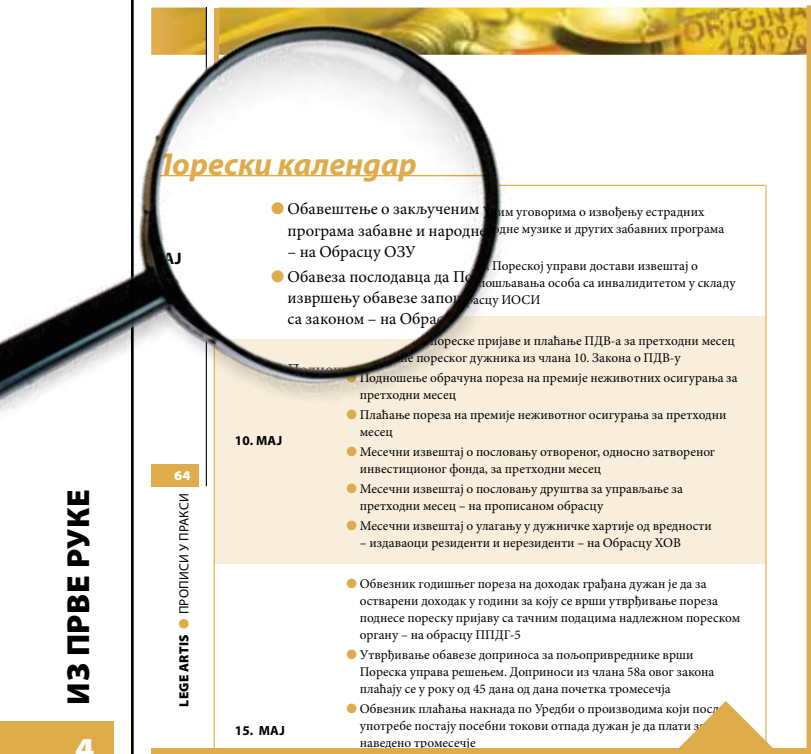

Никола М. Јовановић, дипл. правник, специјалиста за област пореског саветовања

Обвезник који је стекао основно средство у статусној промени (друштво стицалац) нема право да користи неискоришћени износ пореског кредита друштва преносиоца.

ЗНАЧАЈНИ ПОДАЦИ И КОРИСНИ ПРАВНИ АКТИ

Порески календар

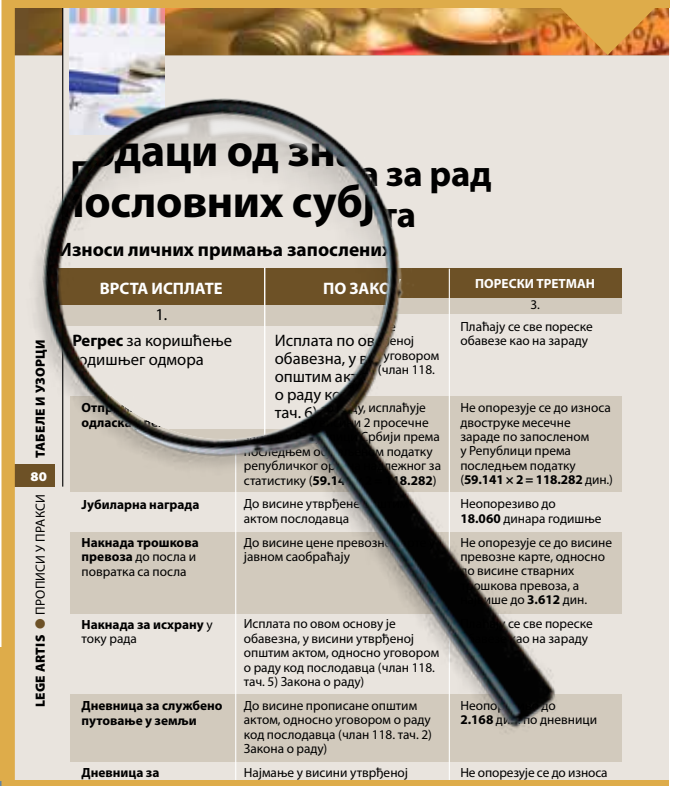
10. MAJ

- Обавештење о закљученим уговорима о извођењу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма – на Обрасцу ОЗУ
- Обавеза послодавца да Пореској управи достави извештај о запошљавања особа са инвалидитетом у складу извршењу обавезе запошљавања по Обрасцу ИОСИ са законом – на Обрасцу
- пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у
- Подношење обрачуна пореза на премије неживотних осигурања за претходни месец
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Месечни извештај о пословању отвореног, односно затвореног инвестиционог фонда, за претходни месец
- Месечни извештај о пословању друштва за управљање за претходни месец – на прописаном обрасцу
- Месечни извештај о улагању у дужничке хартије од вредности – издаваоци резиденти и нерезиденти – на Обрасцу ХОВ

15. MAJ

- Обвезник годишњег пореза на доходак грађана дужан је да за остварени доходак у години за коју се врши утврђивање пореза поднесе пореску пријаву са тачним подацима надлежном пореском органу – на обрасцу ППДГ-5
- Утврђивање обавезе доприноса за пољопривреднике врши Пореска управа решењем. Доприноси из члана 58а овог закона плаћају се у року од 45 дана од дана почетка тромесечја
- Обвезник плаћања накнада по Уредби о производима који после употребе постају посебни токови отпада дужан је да плати за наведено тромесечје

КАЛЕНДАРИ...
- **ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА**
- **ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА**
- **ДОГАЂАЈА**

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду (члан 118. тач. 6) Закона о раду, исплаћује се у висини 2 просечне зараде у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**59.141 × 2 = 118.282**)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина приликом одласка у пензију		Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку (**59.141 × 2 = 118.282** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно по висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.168** дин. по дневници
Дневница за	Најмање у висини утврђеној	Не опорезује се до износа

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

МИЛОШ КУЗМАН
адвокат
ansije.platni.promet@legeartis.rs

ова одредба у пракси је већ био познат и примењивао се на горе прописан начин. Будући да није био изричито прописан, у пракси је долазило до дилема у третирању саосигурања ризика изнад самопридржаја. **Из практичних разлога потпуније**

заштите раника сада **се овако** нашла и у а одредба

Када го м тексту. рању изнад осигу- Закон генерал ходни закон, заст жаја, да се друштво за о

реосигурава изнад самопридр жаја. **Изузетак** који пропис Закон односи се на могућ преноса целокупног р осигурања имовине гу- ментарних не мена, на

ОСИГУРАЊЕ КОД СТРАНИХ ДРУШТАВА ЗА ОСИГ

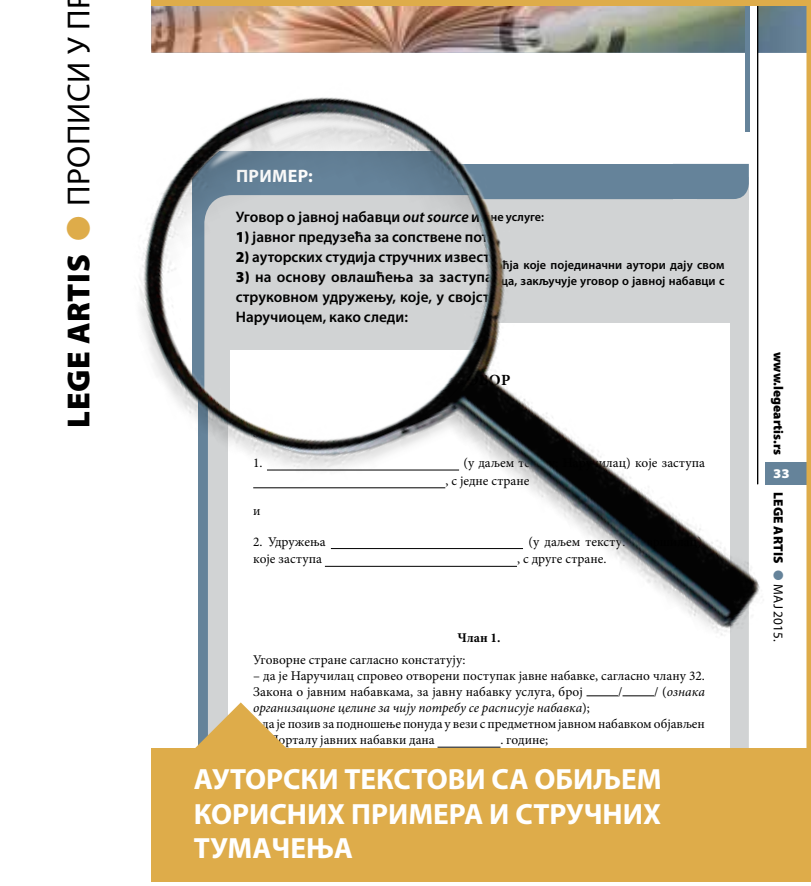
Када је реч о досадашњој могућности осигурања и реосиг изика домаћих правних и физичких лица код страних друштава за осигурање, Влад носу на раније закон прописала Уредбу о одређивању имовине и лица која се могу ати код страног друштва за осигурање („Сл. гласник РС", бр. 47/06 и 111/09, у даљем т редба).

Уредбом је прописано да се код страног друштва за ање могу осигурати и/или реосигурати:

- **инвестициони радови у иностранству које изводе до вредна друштва, као и опрема за извођење тих радова – ако је то предвиђено уго звођењу тих радова, односно прописима земље у којој се радови изводе;**
- **иностране кредити, ради осигурања враћања тих – ако је то, на захтев даваоца кредита, предвиђено уговором;**
- **бродови у изградњи или ремонту – ако је то изр едвиђено уговором са страним купцем, односно наручиоцем;**
- **роба која се извози из Републике Србије, односно Републику Србију – ако се превоз те робе не врши на ризик домаћег правног или фи ца;**
- **као и ризици у вези с поморском пловидбом, алним ваздухопловством, лансирањем у свемир и теретом (укључујући и сателит осигурање покрива, све или појединачно: робу у превозу, превозно средство и о ст која по том основу проистиче, те робу у међународном транзиту (превозу).**

Уредба прописује и да се код страних друштава за осигурање могу осигурати и/или реосигурати имовина и запослени домаћих привредних друштава у власништву домаћих лица или у заједничком власништву са страним лицима, основаних за обављање делатности у иностранству – ако то прописи стране земље захтевају, односно ако је то актом о оснивању тих друштава изричито предвиђено.

Могућност осигурања и/или реосигурања код страног осигуравача предвиђена је Уредбом

ПРИМЕР:

Уговор о јавној набавци *out source* и не услуге:
1) јавног предузећа за сопствене пот
2) ауторских студија стручних извест ња које појединачни аутори дају свом
3) на основу овлашћења за заступа ца, закључује уговор о јавној набавци с струковном удружењу, које, у својст
Наручиоцем, како следи:

ОР

1. _____ (у даљем те илац) које заступа _____, с једне стране

и

2. Удружења _____ (у даљем тексту:) које заступа _____, с друге стране.

Члан 1.

Уговорне стране сагласно констатују:
– да је Наручилац спровео отворени поступак јавне набавке, сагласно члану 32. Закона о јавним набавкама, за јавну набавку услуга, број _____/_____/ (*ознака организационе целине за чију потребу се расписује набавка*);
– да је позив за подношење понуда у вези с предметном јавном набавком објављен на Порталу јавних набавки дана _____. године;

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

ВЛАДАН МИРКОВИЋ
главни и одговорни уредник
vladan.mirkovic@ingpro.rs

Пракса показује да постоје велика размимоилажења у тумачењу одредаба Закона о безбедности и здрављу на раду, а нарочито када је реч о схватању појма радног места. Баш из тог разлога знатан део овог броја посвећујемо управо дилемама које постоје у овој области, уз илустративан пример процене ризика за једно конкретно радно место. Читајте о томе на страни 8 и у додатку *Корисни правни акти*.

Када је реч о судској пракси, у јунском издању говорићемо о грешци у области медицине (стр. 22), уз навођење ретких примера који постоје у нашем правосуђу, али и о кривичном делу фалсификовања исправе (стр. 32), за које постоји знатно бројнија судска пракса, али и недоумице у судском одлучивању.

Од осталих тема, у првом летњем броју пишемо о располагању имовином велике вредности, с посебним освртом на кредитне послове, о обрачуну зараде из радног односа као извршној исправи, о испитима у основној и средњој школи у складу с важећом законском регулативом, али и о законским изменама и новинама у вези са уређивањем и коришћењем грађевинског земљишта.

Изразито популаран формат ауторског текста *Шта то мучи...* овога пута резервисан је за све оне који примењују Закон о буџетском систему, баш као и за обвезнике пореза на добит правних лица и обвезнике пореза на имовину.

Додатне ауторске текстове и прилоге читајте на веб порталу www.legeartis.rs, на којем можете потражити и сва остала пропуштена издања нашег часописа.

Будите обавештени о свему
уз LEGEARTIS!

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и покуде. Можете их упутити ауторима текстова или на е-адресу редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:
- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**

LEGEARTIS
ИНГ-ПРО
ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Година III, број 33
ЈУН 2015.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић
Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:
Владан Мирковић

Сарадници:
др Марта Сјеничић
мр Ненад Соврлић
мр Симо Косић
Алжбета Марко
Биљана Антић
Драган У. Калаба
Милош Кузман
Ненад Цвјетићанин
Никола М. Јовановић

Уредник рубрика *Календар важења правних аката/Порески календар*:
Ана Фулетин

Лектор/коректор:
Радмила Савић

Организатор издања:
Оливера Бошковић

Дизајн и обликовање часописа:
Маја Кесер

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а
11000 Београд
тел: +381 11 2836 820
факс: +381 11 2836 474
е-пошта: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате). Текстови достављени за објављивање се не враћају. Сви текстови који се објављују у Часопису подлежу редакцијско-техничкој обради, у складу са одговарајућим стандардима Часописа.

У овом броју...

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

8 Најчешће дилеме у примени Закона о безбедности и здрављу на раду

БУЏЕТИ И ЈАВНЕ НАБАВКЕ

12 *Шта то мучи...* све оне који примењују Закон о буџетском систему?

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

22 Актуелна судска пракса у области грешке у медицини

32 Кривично дело фалсификовања исправе из члана 355. Кривичног законика у судској пракси

ОБРАЗОВАЊЕ

44 Испити у основној и средњој школи у складу с важећом законском регулативом

РЕЧ АДВОКАТА

52 Обрачун зараде из радног односа као извршна исправа

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

62 Располагање имовином велике вредности с посебним освртом на кредитне послове

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

68 *Шта то мучи...* обвезнике пореза на добит правних лица и обвезнике пореза на имовину?

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

80 Грађевинско земљиште

ПОРТАЛ ЧИТАЛАЦА

90 Имате питање? Имамо одговор!

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ

92 Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Корисни правни акти

96 Пример процене ризика за радно место
104 Уговор о заједничкој изградњи грађевинског објекта и суинвеститорским односима

РУБРИКЕ

3 Међу ауторима у овом броју...
4 Из прве руке
5 Уводна реч
19 Календар важења правних аката
51 Календар догађаја...
78 Порески календар

Најчешће дилеме у примени Закона о безбедности и здрављу на раду

И након десетогодишње примене овог закона и даље постоје честе дилеме у схватању и примени појединих његових одредаба

Након десет година примене Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС”, бр. 101/05) и даље постоје дилеме у схватању одређених одредаба овог закона, међу којима су и:

1) појам „радног места” (примена члана 4. тач. 6));

2) улога службе медицине рада (примена члана 16. ст. 1);

3) израда акта о процени ризика код послодаваца који обављају делатност у више одвојених јединица – сложени системи: банке, грађевинске фирме, трговински ланци и сл. (примена члана 13).

ДИЛЕМА #1

Шта се сматра радним местом?

Према одредби члана 4. тач. 6) Закона о безбедности и здрављу на раду израз који се користи у сврху примене овог закона као радно место „јесте простор намењен за обављање послова код послодавца (у објекту или на отвореном, као и на привременим и покретним градилиштима, објектима, уређајима, саобраћајним средствима и сл.) у којем запослени борави или има приступ у току рада и који је под непосредном или посредном контролом послодавца.”

У пракси се, у неким случајевима, неправилно тумачи примена појма „радно место”, тако што се у акту о процени ризика радно место дефинише само као простор, не укључујући запослене и послове које они обављају. Тако, на пример, радно место је учионица, а не наставник, радно место је бандера, а не монтер и сл., како је то утврђено, рецимо, Правилником о организацији и систематизацији послова код послодавца. У овом случају не води се рачуна о запосленом, његовим психофизичким способностима и пословима које он обавља у простору. Наиме, **радно место обухвата не само простор већ и запослене и њихове послове, односно активности, што је сврха спровођења процеса процене ризика на конкретном радном месту**. У процесу процене ризика преиспитује се интеракција запосленог и радног простора у којем он обавља послове, ради утврђивања опасности и штетности, у циљу њиховог смањења на најмању могућу меру.

У принципу, процена ризика је у суштини анализа, односно преиспитивање свих аспеката рада – послова запослених у простору са средствима за рад, а спроводи се да би се установили елементи који могу проузроковати повреду или штету како би се опасности уклониле и како би се увеле превентивне мере или мере за безбедан и здрав рад којима се контролише ризик (техничке, организационе, здравствене, социјалне, ергономске и др.). Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној околини прописани су Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини („Сл. гласник РС”, бр. 72/06, 84/06 – исправка 30/10), којим је утврђено шта обухвата процес процене ризика. **Сврха одређивања радног места и процене ризика на том радном месту јесте заштита запосленог**, односно прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у

РАДНО МЕСТО: ЛИВАЦ СПЕЦИЈАЛНОГ ЛИВА

Место одвијања посла

У затвореном простору – у одељењу за припрему песка, израду калупа и ливења. Рад се одвија већим делом радног времена у стојећем положају.

Опрема за рад

- ливачка пећ;
- ливачки лонац;
- калупи;
- ливачки прибор и ручне машине за набијање песка у калупе, чишћење одливака и сл.

Опис послова запосленог на ливењу материјала – фактичко стање

Послови које обавља ливац јесу:

- израда калупа;
- израда језгара;
- припрема плаца за ливење;
- припрема калупа и језгара за ливење;
- послови ливења у калупе;
- чишћење одливака прибором за чишћење;
- послови ручног утовара, истовара и преношења робе и песка;
- ради остале послове по потреби и налогу директора;
- за свој рад одговара директору.

Из описа послова, односно активности у току рада, могуће је да, чак и онда када су услови радне околине у задовољавајућем стању (микроклима, хемијске и физичке штетности – извршена испитивања, осим опште осветљености, али је обезбеђена локална осветљеност на радним местима), и када је омогућен безбедан боравак у радном простору, ливац буде изложен опасностима и штетностима, као што су:

- пад предмета ливцу на ноге или друге делове тела;
- коришћење опасних средстава за рад (коришћење електроиндукционих пећи) која могу произвести експлозије или пожар;
- могућност клизања или спотицања (клизаве површине, неуређен простор);
- могућност настанка опекотина приликом прскања лива;
- хемијске штетности – гасови (CO) и дим при ливењу (удисање);
- хемијске штетности прашина (аеросоли – удисање);
- штетни утицаји зрачења (топлотног);
- штетни утицаји микроклиме (висока температура);
- напори или телесна напрезања;
- нефизиолошки положај тела (дуготрајно стајање);
- интензитет у раду;
- рад са запосленима, конфликтне ситуације;
- приправност у случају интервенција.

Шта то мучи... све оне који примењују Закон о буџетском систему?

У овом тексту дајемо одговоре на актуелна питања у вези с применом Закона о буџетском систему и разрешавамо бројне дилеме из области финансијског пословања буџетских корисника

#1 Које су могућности промене апропријација у складу с најновијим Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије?

Према дефиницији датој у Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр. 108/13 и 142/14) апропријација је од стране Народне скупштине, односно скупштине локалне власти, законом о буџету Републике Србије, односно одлуком о буџету локалне власти, дато овлашћење Влади, односно надлежном извршном органу локалне власти, за трошење јавних средстава до одређеног износа и за одређене намене за буџетску годину, односно износ средстава утврђен у финансијском плану корисника организација за обавезно социјално осигурање за одређене намене.

Чланом 61. ст. 7. Закона о буџетском систему прописано је да директни корисник буџетских средстава, уз одобрење министра, односно локалног органа управе надлежног за финансије, може извршити преусмеравање апропријације одобрене на име одређеног расхода и издатка који се финансира из општих прихода буџета у износу до 5% вредности апропријације за расход и издатак чији се износ умањује.

Ставом 8. истог члана прописано је да се преусмеравање апропријација односи на апропријације из прихода из буџета, док се из осталих извора могу мењати без ограничења, с тим што корисник буџетских средстава, који оствари приходе и примања чији износи нису могли бити познати у поступку доношења буџета, подноси захтев органу управе надлежном за финансије за отварање, односно повећање одговарајуће апропријације за извршавање расхода и издатака из свих извора финансирања, осим из извора 01 – Приходи из буџета.

Наиме, узимајући у обзир чињеницу да сви буџетски корисници, како Републичког буџета тако и оног локалних самоуправа, у 2015. години прелазе с линеарног на програмски начин планирања и извршења буџета, у изменама и допунама Закона о буџетском систему направљен је изузетак у коришћењу апропријација, те се уводе одредбе које омогућавају флексибилнији начин промене апропријација. То је учињено тиме што је кроз изузетак, дат у члану 18. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему, дозвољено вршење промене апропријације и њено преусмеравање у току 2015. и 2016. године у износу до 10% вредности апропријације чија се средства умањују.

У случају да у току године корисник буџетских средстава оствари приходе и примања чији износи нису могли бити познати у поступку доношења буџета (осим из извора 01 – Приходи из буџета), он подноси захтев органу управе надлежном за финансије за отварање, односно повећање одговарајуће апропријације, како би могао да извршава расходе и издатке из тих извора финансирања.

Србије у извршавању расхода и издатака поступе супротно одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину, Влада, на предлог Министарства финансија, доноси одлуку о обустави извршавања осталих апропријација утврђених овим законом за тог корисника. Аналогно томе, уколико корисници средстава буџета локалне власти у извршавању расхода и издатака поступе супротно напред наведеним одредбама које регулишу приоритет извршавања расхода и издатака, министар надлежан за послове финансија привремено ће обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит предузећа.

Осим тога, поштовање приоритета у извршавању расхода и издатака и спровођење других мера за побољшање финансијске дисциплине регулисано је Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину. Оно се прати на основу месечног извештавања о стању доцње (доспеле, а неизмирене обавезе) од стране корисника буџетских средстава, као и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање о чему се месечно подносе извештаји. Начин и садржај месечног извештавања ближе уређује министар.

Неопходно је нагласити да ће се обавезе према корисницима буџетских средстава, у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину, извршавати сразмерно остварeним приходима и примањима буџета, што у пракси значи да ако се у току године приходи и примања смање, расходи и издаци буџета извршаваће се по приоритетима, и то: обавезе утврђене законским прописима на постојећем нивоу и минимални стални трошкови неопходни за несметано функционисање корисника буџетских средстава.

Када је реч о извршењу расхода и издатака који се извршавају из других извора средстава, а не из буџета (извор 01 – Приходи из буџета), обавезе се могу преузимати само до нивоа остварења тих прихода или примања, уколико је ниво остварених прихода и примања мањи од одобрених апропријација.

Корисник буџетских средстава код кога у току године дође до умањења одобрених апропријација због извршења принудне наплате, за износ умањења предузеће одговарајуће мере у циљу прилагођавања преузете обавезе, тако што ће предложити умањење обавезе, односно продужење уговорног рока за плаћање или отказивати уговор, односно предложити измену прописа који је основ за настанак и плаћање обавезе.

Расходи и издаци корисника јавних средстава Републике Србије, као и корисника буџета локалне власти, и надаље се извршавају преко консолидованог рачуна трезора Републике Србије, односно трезора локалне власти који уједно и обавља контролу тих расхода и издатака, у односу на утврђене апропријације, и врши плаћања на терет буџетских средстава.

#10 Да ли је потребно прибавити сагласност Министарства финансија на одлуку о измени и допуни одлуке о буџету општине (ребаланс)?

Према члану 63. ст. 1. Закона о буџетском систему, ребалансом буџета врши се усклађивање прихода и примања и расхода и издатака, те се њихова висина може пребилансирати на нижи или виши износ у односу на постојећи, или се може задржати на истом нивоу.

Полазећи од наведене одредбе Закона о буџетском систему, мишљења смо да се ребалансу буџета приступа у горе наведеним случајевима, када се за тим укаже потреба, за шта није потребна сагласност Министарства финансија. Број ребаланса у току године законски није ограничен. Дакле, ребаланс буџета може се извршити без обзира на то да ли се одлука о буџету општине доноси у виду линеарног буџета или програмског буџета, на чије доношење и извршење се прешло почев од 2015. године, те се могу изменити делови одлуке о буџету за 2015. годину у деловима где се у извршењу буџета наилази на проблеме, а које општина није могла да предвиди.

Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

- Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Чешке Републике о размени и узајамној заштити тајних података, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори", бр. 10/2014 од 9. 9. 2014. године

– ступа на снагу 1. јуна 2015. године

- Одлука о садржини мишљења овлашћеног актуара, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 38/2015 од 29. 4. 2015. године

– ступа на снагу 27. јуна 2015. године

- Одлука о садржини мишљења овлашћеног актуара, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 19/2005 од 26. 2. 2005. године

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

- Одлука о техничким резервама, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 42/2015 од 11. 5. 2015. године

– ступа на снагу 27. јуна 2015. године

- Одлука о ближим критеријумима и начину обрачунавања преносних премија, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 19/2005 од 26. 2. 2005. године

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

- Одлука о ближим критеријумима и начину обрачунавања резервисаних штета, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 86/2007 од 21. 9. 2007. године

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

- Одлука о ближим критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве и резерве за учешће у добити, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 7/2010, 93/2011 и 87/2012

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

- Одлука о ближим критеријумима и начину обрачунавања резерви за изравнање ризика, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 13/2005 и 23/2006

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

- Одлука о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање, објављена у „Сл. гласнику РС", бр. 21/2005, 24/2005 и 54/2005

– престаје да важи 27. јуна 2015. године

● Одлука о измени Одлуке о одређивању пољопривредних и прехрамбених производа за које се плаћа посебна дажбина при увозу и утврђивању износа посебне дажбине, објављена у „Сл. гласнику РС”, бр. 28/2015 од 20. 3. 2015. године

– ступила је на снагу 28. марта 2015, а примењује се од 30. јуна 2015. године

● Правилник о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 81/2014 и 142/2014

– примењује се од 1. јула 2015. године

● Мерила за оцену минимума успешности вршења судијске дужности која ће се привремено примењивати до дана почетка примене одредаба чл. 21–28. Закона о уређењу судова, објављена у „Сл. гласнику РС”, бр. 80/2005 од 20. 9. 2005. године

– престају да важе 1. јула 2015. године

● Правилник о изменама и допунама Правилника о критеријумима, мерилима, поступку и органима за вредновање рада судија и председника судова, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 41/2015 од 8. 5. 2015. године

– ступио је на снагу 16. маја 2015, а примењује се од 1. јула 2015. године

● Правилник о означавању обуће, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 1/2014 од 6. 1. 2014. године

– ступио је на снагу 14. јануара 2014, а примењује се од 1. јула 2015. године

● Правилник о техничким и другим захтевима за означавање, декларисање и начин паковања готове коже и крзна, производа од природне и вештачке коже, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 56/2009 од 22. 7. 2009. године

– престаје да важи 1. јула 2015. године

● Правилник о означавању и обележавању текстилних производа, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 1/2014 од 6. 1. 2014. године

– ступио је на снагу 14. јануара 2014, а примењује се од 1. јула 2015. године

● Правилник о техничким и другим захтевима за означавање, обележавање и паковање текстилних производа, објављен у „Сл. гласнику РС”, бр. 56/2009 од 22. 7. 2009. године

– престаје да важи 1. јула 2015. године

● Наредба о текстилним производима који у промету морају бити снабдевени уверењем о квалитету, објављена у „Сл. листу СРЈ”, бр. 14/92 од 26. 6. 1992. године

– престаје да важи 1. јула 2015. године

Актуелна судска пракса у области грешке у медицини

Иако српски судови одлучују у питањима која се односе на грешке у медицини, заснивајући своје одлуке на вештачењима и другим релевантним доказним средствима који пружају добру потпору, ипак се догађа да те одлуке нису добро образложене. У том смислу, потребно је осврнути се на судску праксу и правну теорију оних европских земаља које имају веће домете у овој области, а које потпадају под евроконтиненталне правне системе

Разлоге одговорности лекара и здравствених установа чине **повреде лекарских обавеза**, а оне се могу поделити **у две групе**: повреда дужне пажње приликом лечења пацијента и предузимање медицинских мера без сагласности пацијента.

Прве, **грешке у лечењу** (поступању, умећу лекара) јесу класичне грешке, односно све оно што се назива поступањем противно правилима струке (*contra legem artis*). **Грешке у обавештавању** (упозорењу, информисању) не представљају стручне, већ административне грешке, али у ширем смислу, такође, представљају грешке у медицини, за које се може одговарати.

Домаћа судска пракса не обилује правноснажно пресуђеним одлукама у области грешака у медицини, па ипак, у последњој деценији оваквих одлука је све више. **Чешће се правноснажно одлучује у случајевима када је реч о грешкама у обавештавању**, јер је њих лакше и доказати. Има, међутим, и правноснажно пресуђених одлука на основу тужби због стручне грешке у лечењу.

Велики број пацијената који сматрају да су оштећени поступањем лекара, тужи солидарно лекара и здравствену установу или тужи само здравствену установу, будући да је обично управо здравствена установа та која је финансијски способна да накнади насталу штету, уколико одговорност буде правноснажно и потврђена. Дешава се, међутим, да буде тужен и само ординирајући лекар.

У даљем тексту биће изложено **неколико правноснажно пресуђених случајева из домаће судске праксе**, и то у области стручне грешке у лечењу и грешке у обавештавању. Осим тога, у посебном делу биће наведени случајеви у којима су тужене здравствене установе. Обрадићемо и случај који указује на повезаност пристанка на медицинску меру и индикације медицинског поступања. И коначно, кроз судску праксу, осврнућемо се на питање подељене одговорности, односно на учешће пацијента у насталој штети.

СЛУЧАЈЕВИ ОДГОВОРНОСТИ ЗБОГ ЛЕКАРСКЕ ГРЕШКЕ

Домаћа судска пракса не обилује пресуђеним случајевима о одговорности због лекарске грешке у ужем смислу. Наиме, врло је тешко доказати, не само постојање овакве грешке већ, пре свега, и узрочне везе између настале штете и грешке. Терет доказивања постојања грешке и узрочне везе пада на пацијента, коме је ово друго нарочито тежак баласт тиме пре што је он у највећем броју случајева медицински лаик. Кривица штетника се у домаћем праву, сходно члану 154. Закона о облигационим односима, претпоставља, те пацијент не мора да доказује њено постојање. Због сувише тешког терета доказивања

на одређени захват у његово тело у стању је да оправда тај захват само уколико је медицински индикован. Медицинска индикација лечења и захвата не одређује се према вољи пацијента, већ према објективним обележјима која су резултат обухватне диференцијалне дијагностике. Пристанак не може да замени медицинску индикацију лекаревог поступка. Другим речима, пристанак на неиндиковани захват није правно ваљан, нити је такав захват у складу с начелима лекарске етике. Неиндиковани захват има карактер телесне повреде и пацијент који је на њега пристао, није тиме лишен могућности да захтева накнаду штете. Иако је поступао сагласно вољи пацијента, лекар ће одговарати онда када се оглуши о правила медицинске професије тиме што бира и спроводи неиндиковану терапију.

У наставку наводимо пример из судске праксе у вези са односом пристанка пацијента и медицинске индикације лекаревог поступања.

„Врховни касациони суд Србије одлучивао је по ревизији у случају у коме се тужилац обратио туженој, лекару опште медицине, ради уклањања тетоваже с надлактица и стомака. Тужена је у својој приватној ординацији опште медицине покушала да тужиоцу применом одређене методе уклони тетоваже и за ту услугу тужилац јој је платио одређени износ. Након обављене интервенције и примењене терапије, код тужиоца је дошло до опекотина другог и трећег степена, те је даље лечење наставио у КЦ Србије. Утврђено је да оштећење коже тужиоца износи 5% укупне телесне површине, а наруженост је малог степена, трпео је страх и болове одређеног трајања и интензитета. Утврђено је да је примењена метода лечења напуштена пре више година у медицини, због болова и последица до којих може да дође, а посебно због хипертрофичних и ружних ожиљака. У оквирима савремене званичне медицинске науке ова метода лечења се не примењује, а примењује се у парамедицинским третманима и у народној медицини. Првостепени суд је утврдио постојање подељене одговорности, док је другостепени суд утврдио да је тужилац искључиво крив за насталу штету, јер је дао пристанак на предузимање радње (члан 163. Закона о облигационим односима). Врховни суд, међутим, сматра да је тужена искључиво одговорна за штету коју тужилац трпи, с обзиром на то да између радње тужене – пружање нестручне лекарске помоћи и здравственог стања до ког је услед тога дошло код тужиоца, постоји узрочно-последична веза. Тужена је одговорна јер је у лечењу применила методу коју више не признаје званична медицина... Овде није реч о подељеној одговорности, јер на страни тужиоца нема доприноса у настанку штете. Тужилац се обратио за пружање стручне помоћи званичној лекарском ординацији (...) оправдано очекујући да ће му бити пружена квалитетна медицинска услуга." (Пресуда Врховног касационог суда Србије, Рев 1296/10, од 23. 9. 2010, преузето из судске праксе Врховног касационог суда.)

Врховни касациони суд је тужиоцу досудио накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, за претрпљен страх, за наруженост и накнаду материјалне штете, са образложењем да је тужена одговорна за штету насталу методом лечења коју не признаје савремена медицинска наука.

Уместо закључка

Из свега наведеног може се закључити да судови у Србији одлучују о питањима која се тичу грешке у медицини. Одлуке које се доносе засноване су на вештачењима и другим релевантним доказним средствима, те имају добру потпору, али се дешава да нису добро образложене. Да би се створила судска пракса која представља водиљу правној теорији и обрнуто, потребно је осврнути се на судску праксу и правну теорију оних европских земаља које тренутно имају веће домете у овој области. Као и наш, и немачки и француски правни систем потпадају под евроконтиненталне правне системе, па узори које бисмо од њих преузели не би много одступали од нашег националног правног система, а унапредили би наша сазнања и праксу.

Кривично дело фалсификовања исправе из члана 355. Кривичног законика у судској пракси

Основ овог текста јесте теоријска анализа елемената овог кривичног дела, а суштина је у судској пракси, односно навођењу карактеристичних судских одлука, као верној слици животних кривичноправних догађаја, уз осврт на спорне ситуације у судском поступку

Кривично дело фалсификовања исправа предвиђено је у члану 355. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, бр. 85/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12 и 104/13, у даљем тексту: КЗ), а у глави 32. која носи назив „Кривична дела против правног саобраћаја”.

Објекат заштите овог кривичног дела, као и осталих кривичних дела у наведеној глави КЗ-а, јесте правни саобраћај. Под **правним саобраћајем** сматра се промет правних докумената – исправа, а којима се доказује постојање, односно непостојање правно релевантних чињеница. То даље значи да у промету треба да буду „правно исправне”, односно истините исправе и да у правном саобраћају, како између физичких лица тако и оних правних, нема сумње и међусобног неповерења.

Основни облик кривичног дела у члану 355. ст. 1. КЗ-а гласи: „Ко направи лажну или преиначи праву исправу у намери да се таква исправа употреби као права или ко лажну или преиначену исправу употреби као праву или је набави ради употребе”.

У ставу 2. предвиђен је тежи облик који гласи: „Ако је дело из става 1. овог члана учињено у погледу јавне исправе, тестамента, менице, чека, јавне или службене књиге или друге књиге која се мора водити на основу Закона”.

И у ставу 3. предвиђено је да ће се за покушај дела из става један овог члана казнити...

Предмет овог кривичног дела јесте исправа. У члану 112. ст. 26. КЗ-а, у делу под називом „Значење израза”, наведен је појам исправе, под којом се сматра сваки предмет који је подобан или је одређен да служи као доказ какве чињенице која има значај за правне односе, као и рачунарски податак.

Основ овог текста јесте теоријска анализа елемената кривичног дела, како у ставу 1. тако и у ставу 2. члана 355. КЗ-а, а суштина је у судској пракси, навођењу карактеристичних судских одлука, као верној слици животних кривичноправних догађаја, а такође и спорних ситуација у судском поступку који је у надлежности Основног суда.

Основни облик кривичног дела (став 1) **има радње извршења у виду**:

1) прављења лажне или преиначења праве исправе у намери да се таква исправа употреби као права;

2) употребе лажне или неистините исправе као праве, и

3) набављања лажне или неистините исправе ради употребе.

Под **прављењем лажне исправе** подразумева се сачињавање – стварање исправе која до тада није постојала или

КЗЈ-а, па се не може прихватити правни став браниоца оптужених да се у конкретном случају ради о припремним радњама предвиђеним у члану 18. КЗЈ-а.

(Пресуда Општинског суда у Чачку, К 790/97, од 24. 3. 1998. и Пресуда Окружног суда у Чачку, Кж. 239/99, од 26. 10. 1999)

Случај #11

Пресудом првостепеног суда окривљени је ослобођен од оптужбе применом члана 355. тач. 3) ЗКП-а да је извршио продужено кривично дело фалсификовања исправе из члана 233. ст. 3. у вези са ст. 1. КЗРС-а, а иста пресуда је потврђена пресудом другостепеног суда. Захтев за заштиту законитости је основан. С обзиром на то да одредбама члана 233. КЗРС-а није изричито прописано да се предмет извршења кривичног дела фалсификовања исправе мора одузети, те да такође ни одредбом члана 69. ст. 1. ОКЗ-а није прописано обавезно одузимање предмета који су употребљени или су били намењени за извршење кривичног дела, па тиме што није примењена одредба члана 512. ЗКП-а није повређен Кривични законик, на шта се неосновано указује у захтеву Јавног тужиоца, пошто се и не ради о предмету који се мора одузети јер то захтевају интереси опште безбедности или разлози морала.

(Пресуда Врховног касационог суда, Кзз. 1/10, од 3. 3. 2010)

Случај #12

Испитујући првостепену пресуду у делу примене Кривичног законика, а поводом изјављене жалбе, Апелациони суд је нашао да радње окривљеног које су побијаном пресудом квалификоване као кривично дело посебни случајеви фалсификовања исправе из члана 356. ст. 1. тач. 5) КЗ-а, а у вези са чланом 355. ст. 2. у вези са ст. 1. КЗ-а, садрже законска обележја кривичног дела фалсификовања исправе из члана 355. ст. 2. у вези са ст. 1. КЗ-а. Окривљеном се ставља на терет да је направио лажну јавну исправу неовлашћеном употребом правог знака, тако што је с једног путничког моторног возила скинуо регистарске таблице и поставио их на своје нерегистровано путничко возило које је након тога користио у саобраћају, па се ради о регистарским таблицама које представљају јавну исправу, то се у радњама окривљеног стичу обележја кривичног дела фалсификовања исправе из члана 355. ст. 2. у вези са ст. 1. КЗ-а.

(Пресуда Основног суда у Прокупљу, К 83/10, од 17. 6. 2010. и Пресуда Апелационог суда у Нишу, Кж. 3008/10, од 2. 12. 2010)

КОМЕНТАР АУТОРА

У формулацији члана 355. КЗ-а може се запазити да је законодавац учинио грешку. Наиме, у ставу 1. говори се о тзв. приватним исправама, а њен појам је наведен у члану 112. ст. 26. КЗ-а. У ставу 2, међутим, говори се о јавним исправама, али у члану 112. КЗ-а, одељак „Значење израза", не даје се појам јавне исправе. Појам јавне исправе наведен је у посебним законима, као на пример у Закону о општем управном поступку и у Закону о парничном поступку, па се јавном исправом сматра она писмена исправа коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, као и исправа коју је у таквом облику издала установа или заједница у вршењу јавног овлашћења које јој је поверено законом или одлуком скупштине општине која је заснована на закону.

Даље, у ставу 2. истог члана законодавац је навео речи „јавне исправе", а потом је набројао: тестамент, меница, чек, јавне или службене књиге, као и друге књиге које се морају водити на основу закона. Дакле, цео став 2. односи се на јавне исправе, па се поставља питање зашто је наведено ако се дело учини у погледу јавне исправе, и потом таксативно поједине врсте јавних исправа, а што је очигледно сувишно.

Стога, у будућој измени Кривичног законика, по нашем мишљењу, став један треба да остане непромењен, јер се везује за појам исправе из члана 112. ст. 26. КЗ-а, а у ставу 2. треба да буде формулација – појам јавне исправе, на начин како је претходно наведено, а формулисано Законом о општем управном поступку и Законом о парничном поступку, с обзиром на то да у члану 112. КЗ-а не постоји појам јавне исправе, а тиме би се избегло и набрајање појединих врста јавне исправе.

Испити у основној и средњој школи у складу с важећом законском регулативом

У овом тексту говоримо о испитима који могу да се полажу у основној и средњој школи, баш као и о предусловима и процедури за полагање сваког од њих. Посебан додатак тексту јесу и сасвим конкретни одговори на нека од најчешћих питања из ове области

Законом о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС”, бр. 55/13, у даљем тексту: ЗОШ) и Законом о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС”, бр. 55/13, у даљем тексту: ЗСШ) уређени су испити у основној и средњој школи.

Према одредбама ЗОШ-а, ученици основне школе полажу разредни, поправни и завршни испит, а могу да полажу испит из страног језика који се није изучавао у школи и друге испите (чл. 70–74. ЗОШ-а).

Ученици у средњој школи, такође, полажу разредни и поправни испит (чл. 55. и 56. ЗСШ-а) и допунски испит (чл. 57. ЗСШ-а).

До доношења нових наставних планова и програма у складу са Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 52/11, 55/13 и 35/15 – аутентично тумачење, у даљем тексту: Закон), у средњој школи полажу се завршни испит, матурски испит, специјалистички испит и испит за проверу стручне оспособљености (члан 98. ст. 1. ЗСШ-а).

Ученик основне и средње музичке, односно балетске школе полаже: пријемни испит за утврђивање музичке, односно балетске способности, контролни, годишњи, разредни и поправни испит, у складу с наставним планом и програмом за музичку, односно балетску школу.

Испити се полажу по предметима и разредима.

Разредни испит

Разредни испит полажу само редовни ученици, јер су само они обавезни да присуствују настави.

Редован ученик може у току школовања да промени својство у ванредног ученика. Ванредни ученик не може бити упућен на полагање разредног испита.

Одредбама члана 71. ст. 1. и 2. ЗОШ-а прописано је када ученик основне школе полаже разредни испит. Према наведеним одредбама, на полагање разредног испита у основној школи, упућује се ученик који није оцењен из једног или више наставних предмета. Ученик може бити неоцењен из наставног предмета уколико није похађао наставу више од трећине укупног годишњег броја часова из тог предмета, а оцењивањем се утврди да није достигао образовне стандарде на основном нивоу.

Чланом 55. став 1. ЗСШ-а прописано је да се на полагање разредног испита у средњој школи упућује ученик који из оправданих разлога није присуствовао настави више од једне трећине предвиђеног броја часова, а оцењивањем се утврди да није остварио прописане циљеве, исходе и стандарде постигнућа у току савладавања школског програма.

Да би се ученик основне и средње школе упутио на полагање разредног испита, по наведеном основу, потребно је да буду задовољена оба услова истовремено:

1) да ученик није похађао наставу више од трећине укупног годишњег броја часова,

Матурски испит полажу ученици (редовни и ванредни) на крају стицања четворогодишњег образовања, који су позитивно оцењени из свих предмета предвиђених наставним планом и програмом за гимназију, односно за одређени образовни профил и подручје рада у средњој или уметничкој школи.

Завршни, односно матурски испит ученик полаже у школи у којој је завршио разред у јунском и августовском испитном року.

Ученик који је поправни испит полагао у јунском испитном року, полаже завршни, односно матурски испит у августовском испитном року.

Редован ученик који не положи завршни, однос матурски испит у августовском испитном року тај испит може да полаже, као ванредан ученик, у испитним роковима утврђеним општим актом школе.

Нема законских сметњи да редован ученик који положи разредни испит/испите, у јунском испитном року, у истом испитном року (јунском), полаже и завршни, односно матурски испит.

Успех ученика на завршном, односно матурском испиту, оцењује се бројчано, просечном оценом.

Општи успех на матурском испиту (у гимназији, стручној и уметничкој школи) исказује се једном оценом као средња аритметичка вредност оцена добијених за поједине предмете, који су полагани на матурском испиту и оцене из матурског рада.

Оцена из матурског рада изводи се (средња аритметичка вредност) на основу оцена добијених на матурском раду и одбрани тог рада.

Годишњи испит

Ученик основне музичке школе полаже годишњи испит, а ученик основне балетске школе полаже контролни и годишњи испит, на крају наставног периода текуће школске године, у складу с наставним планом и програмом за музичку, односно балетску школу.

У средњој музичкој, односно балетској школи ученици полажу годишњи испит из главног предмета уколико су, на крају школске године, из главног предмета оцењени позитивном оценом.

Специјалистички испит

У средњој стручној школи на крају специјализације полаже се специјалистички испит.

У средњу стручну школу, ради стицања специјализације, може да се упише лице са завршеном одговарајућом школом, које има радно искуство.

Услов за полагање специјалистичког испита стиче се тек након реализованог наставног плана и програма специјализације. Наставним планом и програмом утврђује се која је школа одговарајућа за стицање специјализације.

Испит за проверу стручне оспособљености

Школа, која испуњава прописане услове да остварује наставне планове и програме средњег образовања у одговарајућем подручју рада, врши упис кандидата ради стицања стручне оспособљености према наставном плану и програму за одговарајуће стручно оспособљавање, уз сагласност Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Испитом стручне оспособљености, који се полаже на крају стручног оспособљавања, проверава се оспособљеност кандидата за обављање послова и радних задатака за одговарајући образовни профил.

САСТАВ ИСПИТНЕ КОМИСИЈЕ

Сви испити наведени у овом тексту, осим завршног испита у основној школи, полажу се пред испитном комисијом коју образује директор школе. Чине је три члана, од којих су најмање два стручна за предмет. Ако основна, односно средња школа нема потребан број стручних лица за одговарајући предмет, у својству члана комисије, ангажује се стручно лице из друге школе.

Начин и време полагања испита основна, односно средња школа уређује својим општим актом.

Календар догађаја...

4. ЈУН 2015.	**Једнодневни инструктивни семинар** **Наплата спорних потраживања од домаћих и ино партнера** Привредна комора Србије
5. ЈУН 2015.	**Једнодневни семинар** **Како успешно организовати и оптимизовати пословне процесе у компанијама – пут ка смањењу трошкова и стварању додатне вредности** Привредна комора Србије
9–10. ЈУН 2015.	**Курс** **Представник система менаџмента ризика** Привредна комора Београда
11–12. ЈУН 2015.	**Курс** **Представник система менаџмента континуитетом пословања** Привредна комора Београда
15. И 17. ЈУН 2015.	**Дводневни семинар** **Анализа финансијских извештаја** Регионална привредна комора Нови Сад
16. ЈУН 2015.	**Информативно-инструктивни семинар** **Права поверилаца у стечају** Регионална привредна комора Нови Сад
16–19. ЈУН 2015.	**Четвородневни семинар** **Припрема пројектне идеје, писање пројектног предлога и руковођење пројектом** Привредна комора Србије
18. ЈУН 2015.	**Инструктивни тренинг – семинар** **Девизно пословање** Регионална привредна комора Нови Сад
23–26. ЈУН 2015.	**Скуп курсева** **Недеља безбедности хране** Привредна комора Београда

Обрачун зараде из радног односа као извршна исправа

Увођењем обрачуна зараде, тј. накнаде зараде у ред извршних исправа коначно се отвара могућност да се стане на пут послодавцима који избегавају да редовно исплаћују зараде запосленима

Питање зарада централно је питање интересовања запослених. Отуд је веома важно да буду информисани о својим правима у вези са исплатом зараде, која представља надокнаду за извршени рад. Што су боље информисани, мањи су изгледи да постану жртве злоупотреба или манипулација од својих послодаваца. Ово нарочито истичемо имајући у виду најновије истраживање синдиката у Србији да само 17% послодаваца приватника у Републици Србији исплаћује зараду на време, док је у државној управи, локалној самоуправи и јавним предузећима стање знатно боље.

Радни односи у Србији регулисани су Законом о раду („Сл. гласник РС”, бр 24/05), као и најновијим Законом о изменама и допунама Закона о раду који је ступио на снагу 29. 7. 2014. године. Одредбе члана 54. које се односе на члан 121. Закона о раду, тј. на достављање обрачуна зараде и накнаде зараде запосленом примењују се од 29. 8. 2014. године.

Запослени има право на зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Законом су прописани само основни елементи зараде, док се општим актом, односно уговором о раду, за групу послова или за поједине послове ближе уређују елементи на основу којих се одређује висина зараде запосленог. У складу са Законом о раду, уговор о раду, међу осталим обавезним елементима, треба да садржи: новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду, елементе за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог, рокове за исплату зараде и других примања. Уговор о раду, међутим, не мора да садржи наведене елементе, под условом да су они утврђени законом, колективним уговором о раду, правилником о раду или другим актом послодавца у складу са законом, у ком случају у уговору мора да се назначи акт којим су та права регулисана у моменту закључења уговора. Ово не важи једино када је у питању новчани износ основне зараде, јер је законом утврђено да уговор о раду мора да садржи новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду.

У смислу члана 105. Закона о раду, зарада се састоји од:
- зараде за обављени рад и време проведено на раду;
- зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси);
- других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Под појмом „зарада” у смислу Закона о раду подразумева се бруто зарада која у себи садржи доприносе и порезе из зараде које плаћа запослени.

Зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји се од:
- основне зараде;
- дела зараде за радни учинак;
- увећане зараде.

Елементи за обрачун и исплату основне зараде утврђују се општим актом (колективним уговором или правилником о раду) и уговором о раду. Основна зарада се одређује на основу услова утврђених правилником, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду. Најчешће се основна зарада дефинише као производ

Запослени директно иницира поступак извршења тиме што у својим рукама уместо пресуде суда поседује обрачун зараде на основу ког одмах може остварити наплату зараде.

који се уплаћује зарада, тј. накнада зараде.

Подаци неопходни за обрачун зараде, тј. накнаде зараде обухватају остварене часове рада, часове приправности, часове за које запослени остварује право на накнаду зараде, часове за које запослени не прима накнаду, износ зараде за обављени рад и време проведено на раду, износ зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси), накнаду трошкова која има карактер зараде (топли оброк). У податке неопходне за обрачун зараде спадају и врста, основица, стопа и износ доприноса за обавезно социјално осигурање на зараду, односно накнаду зараде које је послодавац дужан да обрачуна и уплати у име и у корист запосленог, а такође и на зараду, односно накнаду зараде које је дужан да обрачуна и уплати у своје име, а у корист запосленог – за пензијско и инвалидско, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености. Обрачун мора садржати и стопу пореза, износ пореске олакшице за плаћање пореза на зараду, основицу за плаћање пореза на зараду и износ пореза на зараду.

На крају, у обрачуну зараде, односно накнаде зараде мора бити наведен износ зараде, тј. накнаде зараде без припадајућих доприноса и пореза умањен за износ обуставе, као и износ зараде, односно накнаде зараде која није исплаћена или није исплаћена у целости.

Правилник о садржају обрачуна зараде, тј. накнаде зараде садржи **правило да уколико послодавац на дан доспелости не исплати зараду, односно накнаду зараде или их не исплати у целости, обрачун зараде, односно накнаде зараде мора садржати и потпис овлашћеног лица у извршном дужнику, као и печат послодавца, тј. извршног дужника**. Дакле, потпис овлашћеног лица и печат послодавца нису прописани као обавезни елементи обрачуна зараде, односно накнаде зараде, осим у случају неисплаћивања зараде, односно накнаде зараде на дан доспелости. Другим речима, послодавац који исплаћује зараде редовно и у року доспелости, може запосленом да изда обрачун без потписа и печата, што олакшава примену правила према којем се обрачун зараде, односно накнаде зараде у целости може запосленом доставити у електронској форми.

Уместо закључка

Сматра се да се увођењем обрачуна зараде, тј. накнаде зараде у ред извршних исправа коначно отвара могућност да се стане на пут послодавцима који избегавају да редовно исплаћују зараде запосленима. Статистика Уније послодаваца Србије показује да се приходи већине предузећа смањују из квартала у квартал. Последица таквог стања је да око 40% предузећа зараде исплаћује у року од 60 дана, а око 40% предузећа касни више од 60 дана са исплатама зараде, док као што смо раније споменули само око 20% послодаваца не касни са исплатом зарада. Ипак, упркос оваквом стању на тржишту рада, запослени треба да имају наду да ће се новинама уведеним Законом о изменама и допунама Закона о раду њихова ситуација побољшати и да ће се смањити број запослених који раде, а не примају зараду у законским роковима.

Располагање имовином велике вредности с посебним освртом на кредитне послове

У пракси постоје бројне недоумице у погледу примене института имовине велике вредности, како у погледу самог одређивања ове имовине, тако и у области примене овог института. Тумачења која се јављају у правној теорији овим поводом често нису у довољној мери утемељена у правној пракси нити заснована на правилном тумачењу целокупног правног система

Вишегодишња примена Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – други закон и 5/15, у даљем тексту: Закон) довела је до низа недоумица у вези с правним институтима било да су они уведени овим законом било да су на различите начине модификовани у односу на претходна законска решења. Један од тих института јесте и **институт имовине велике вредности привредног друштва** прописан члановима 470–473. Закона који се примењује како на акционарска друштва, тако и на друштва са ограниченом одговорношћу.

У вези са институтом имовине велике вредности **недоумице се јављају како у погледу самог одређивања имовине велике вредности, тако и у области његове примене**. Тумачења која се јављају у правној теорији овим поводом често нису у довољној мери утемељена у правној пракси нити заснована на правилном тумачењу целокупног правног система. Стога ћемо у овом тексту покушати да одговоримо на нека од постојећих питања уз пружање одговарајућих коментара на потребним местима.

Посебан проблем који смо уочили у пракси јесте третман овог института у вези с кредитним пословима и средствима обезбеђења по тим пословима, те је дужна пажња у даљем тексту посвећена управо овим пословима и различитим виђењима могућих разрешења спорних ситуација.

Одређивање појма имовине велике вредности привредног друштва

У члану 471. Закон предвиђа да уколико привредно друштво стиче, односно располаже имовином чија набавна и/или продајна и/или тржишна вредност у моменту доношења одлуке о томе представља 30% или више од књиговодствене вредности укупне имовине привредног друштва исказане у последњем годишњем билансу стања, **сматра се да привредно друштво стиче, односно располаже имовином велике вредности**. Под стицањем, односно располагањем имовином велике вредности Закон сматра стицање, односно располагање имовином на било који начин, укључујући нарочито куповину, продају, закуп, размену, успостављање заложног права и хипотеке, закључење уговора о кредиту и зајму, давање јемства и гаранција и предузимање било које друге радње којом настаје обавеза за друштво.

Претходно наведени члан Закона помиње како имовину тако и укупну имовину привредног друштва. Имовина привредног друштва одређена је чланом 44. Закона, који прописује да имовину привредног друштва чине ствари и права у власништву привредног друштва, као и друга права привредног друштва.

привредно друштво јемац висину пруженог јемства (средства обезбеђења) поредило с књиговодственом вредношћу своје укупне имовине како би утврдило да ли чином давања јемства располаже имовином велике вредности и евентуално прибавило одобрење скупштине привредног друштва у ситуацији да се ради о таквом располагању.

Сагласност скупштине привредног друштва на стицање имовине велике вредности / располагање имовином

Закон прописује да се стицање имовине велике вредности, односно располагање том имовином може спровести ако то стицање, односно располагање претходно или накнадно одобри скупштина привредног друштва. Накнадно одобрење скупштине привредног друштва повлачи за собом ризик одговорности управе друштва за штету која настане од тренутка стицања, односно располагања имовином велике вредности, па све до прибављања одобрења скупштине привредног друштва.

Уколико сагласност скупштине није прибављена, санкција за такво нечињење у одређеним околностима може бити поништај правног посла, односно радње стицања или располагања имовином велике вредности. Због тога је **од изузетног значаја по само привредно друштво да се правилно и прецизно утврди да ли у конкретном случају има места примени овог института**. Напомињемо да се статутом привредног друштва може предвидети да скупштина привредног друштва мора дати обавезну претходну или накнадну сагласност за одређене врсте стицања или располагања имовином.

У ситуацији када се у конкретном случају не ради о располагању имовином велике вредности, а када статут привредног друштва не предвиђа да скупштина даје сагласност за закључење уговора о кредиту или давању средстава обезбеђења по том уговору, овакве послове закључују извршни органи привредног друштва којима закон или статут дају то овлашћење. Најчешће ће то бити директор привредног друштва или одбор директора привредног друштва, али се увек прецизно мора утврдити надлежни орган како у каснијем, евентуално иницираном поступку не би дошло до могућег утврђивања ништавости конкретног правног посла услед чињенице да је ненадлежни орган донео одлуку о кредитном задужењу.

Уместо закључка

Често се догађа да управа привредног друштва у току пословања жели да по хитном поступку закључи уговор о кредиту и у складу са уговором о кредиту банци кредитору пружи неопходна средства обезбеђења. Тада управа по хитном поступку мора утврдити да ли такви правни послови потпадају под оне за чије се закључивање, у смислу одредаба Закона о стицању и располагању имовином велике вредности, захтева сагласност скупштине привредног друштва.

У пракси ће се неретко десити да је, ипак, реч о случају стицања или располагања имовином велике вредности, али и то да управа услед хитности посла одлучи да самостално донесе одлуку о кредитном задужењу и тек накнадно затражи одобрење скупштине. Исто тако, може се догодити да скупштина накнадно не пружи ово накнадно одобрење што би довело до аутоматског поништаја претходно закљученог правног посла. Уколико се ни накнадно не затражи сагласност скупштине, мали акционари привредног друштва имали би право да покрену поступак пред судом и траже поништај уговора о кредиту услед неприбављања потребних сагласности.

Због свега изложеног, наш предлог је да се о одредбама које се односе на стицање и располагање имовином велике вредности строго поведе рачуна током пословања друштва.

Напомињемо да ниједан од претходно изнетих ставова није добио свој епилог у судској пракси, те да постоји одређен степен вероватноће да би судска пракса могла да изнедри потпуно другачији став у погледу горе изнетих закључака.

Шта то мучи... обвезнике пореза на добит правних лица и обвезнике пореза на имовину?

Будући да се у пракси приликом тумачења и примене прописа који регулишу порез на добит правних лица и порезе на имовину јављају бројне недоумице и проблеми, у овом тексту покушаћемо да разрешимо неке од најзначајнијих међу њима

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРАВНИХ ЛИЦА

#1 Да ли је могуће подношење захтева за повраћај више плаћеног пореза на добит по одбитку од стране нерезидентног обвезника у случају накнадног достављања потврде о резидентности?

У складу са чланом 40а ст. 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/01… и 142/14, у даљем тексту: ЗПДПЛ) код обрачуна пореза по одбитку на приходе нерезидента, исплатилац прихода примењује одредбе уговора о избегавању двоструког опорезивања, под условом да нерезидент докаже статус резидента државе с којом је Република Србија закључила уговор о избегавању двоструког опорезивања и да је нерезидент стварни власник прихода.

Свој статус резидента државе с којом је закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања, нерезидент код исплатиоца прихода доказује прилагањем потврде о резидентности коју је оверио надлежни орган државе чији је резидент, на за то прописаном посебном обрасцу.

Имајући у виду законски пропис, уколико исплатилац прихода у моменту исплате прихода нерезиденту не располаже предметном потврдом дужан је да примени одредбе ЗПДПЛ-а. Ако, међутим, нерезидентни обвезник надлежном пореском органу достави потврду о резидентности, разлика између износа плаћеног пореза и износа пореза за који би постојала обавеза плаћања да је обвезник у моменту исплате прихода располагао потврдом резидентности сматраће се више плаћеним порезом.

Паралелно, Закон о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС”, бр. 80/02… и 105/14, у даљем тексту: ЗППА) прописује да у пореском правном односу физичко, односно правно лице има право:

- на повраћај више или погрешно плаћеног пореза, односно споредних пореских давања, као и на повраћај пореза кад је то другим пореским законом предвиђено;
- на пореску рефакцију, односно на рефундацију пореза у складу с пореским законом;

– да користи порески кредит у односу на пореску обавезу, односно обавезу по основу споредних пореских давања;

- да користи више или погрешно плаћени порез, односно споредна пореска давања за намирење доспелих обавеза по другом основу, путем прекњижавања.

Стога, уколико се лице (у конкретном случају, нерезидентни обвезник) определи за

Ово из разлога што ЗПИ прописује да пореска обавеза у случају непријављивања, односно неблаговременог пријављивања настаје даном сазнања пореског органа за пренос апсолутних права.

Имајући у виду да се порез утврђује када је пореска обавеза настала, рок застарелости права на утврђивање пореза на пренос апсолутних права по уговору о доживотном издржавању који није пријављен надлежном пореском органу, почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је надлежни порески орган сазнао за пренос, односно од када је настала пореска обавеза.

С обзиром на напред наведено, закључак је да право на утврђивање пореза на пренос апсолутних права по основу уговора о доживотном издржавању који порески обвезник није пријавио пореском органу увек застарева у року од десет година од истека године у којој је порески орган сазнао за пренос, независно од тога када је наступила смрт примаоца издржавања.

#10 Како се из угла ЗПИ-ја третира деоба наслеђене имовине која је извршена у несразмери с припадајућим идеалним наследним деловима наследника у првом наследном реду?

Када наследници који се налазе у првом наследном реду у односу на оставиоца, изврше потпуну физичку деобу наслеђене имовине у несразмери с припадајућим идеалним наследним деловима, при чему наследник који стиче имовину веће вредности од вредности његовог наследног дела пре деобе, не исплаћује накнаду наследнику који стиче имовину мање вредности, **таква деоба с пореског становишта представља поклон на разлици између права стеченог деобом и припадајућег идеалног наследног дела, на који се плаћа порез на поклон, осим у случају постојања законом прописаног пореског ослобођења**.

Сходно ЗПИ-ју, на имовину коју у припадајућем законском делу наследе лица која се у односу на оставиоца налазе у првом наследном реду, порез на наслеђе и поклон се не плаћа.

Стога, потпуна физичка деоба заоставштине извршена између наследника у сразмери са идеалним наследним деловима сваког од наследника с пореског становишта не представља промет и на њега се порез на наслеђе и поклон не плаћа, независно од тога да ли је извршена у оставинском поступку или по правноснажности решења о наслеђивању.

У ситуацији, међутим, када наследници који се налазе у првом наследном реду у односу на оставиоца, изврше потпуну физичку деобу наслеђене имовине у несразмери с припадајућим идеалним наследним деловима, при чему наследник, који стиче имовину веће вредности од вредности његовог наследног дела пре деобе, не исплаћује накнаду наследнику који стиче имовину мање вредности, **предметна деоба с пореског становишта представља поклон на разлици између права стеченог деобом и припадајућег идеалног наследног дела**.

Последично, на такву деобу се плаћа порез на поклон, уколико не постоји законски основ за ослобађање од плаћања пореза.

У том смислу донето је и Мишљење Министарства финансија, бр. 430-06-00281/2010-04, од 2. 12. 2010, у којем је наведено:

Потпуна физичка деоба наследничке заједнице у несразмери са идеалним сувласничким деловима који припадају сваком од наследника према решењу о наслеђивању, односно када величина вредности имовине која припада сваком од наследника после деобе не одговара вредности његовог наследног дела пре деобе, при чему наследник који стиче имовину веће вредности од вредности његовог наследног дела пре деобе на име тог стицања (веће вредности) не исплаћује накнаду наследницима који стичу имовину мање вредности, с пореског становишта представља промет разлике између права стеченог деобом и припадајућег идеалног сувласничког дела, и на њега се порез на поклон плаћа.

Додатне текстове
прочитајте на
www.legeartis.rs

Порески календар

1. ЈУН

- Плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање за неисплаћене зараде за април 2015.
- Плаћање акцизе за прву половину претходног месеца

5. ЈУН

- Обавештење о закљученим уговорима о извођењу естрадних програма забавне и народне музике и других забавних програма – на Обрасцу ОЗУ
- Обавеза послодавца да Пореској управи достави извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са законом – на Обрасцу ИОСИ

10. ЈУН

- Подношење обрачуна пореза на премије неживотних осигурања за претходни месец
- Плаћање пореза на премије неживотног осигурања за претходни месец
- Подношење пореске пријаве и плаћање ПДВ-а за претходни месец од стране пореског дужника из члана 10. Закона о ПДВ-у
- Месечни извештај о пословању отвореног, односно затвореног инвестиционог фонда, за претходни месец
- Месечни извештај о пословању друштва за управљање за претходни месец – на прописаном обрасцу
- Месечни извештај о улагању у дужничке хартије од вредности – издаваоци резиденти и нерезиденти – на Обрасцу ХОВ

15. ЈУН

- Плаћање аконтације пореза на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање аконтације доприноса на приходе од самосталне делатности за претходни месец
- Плаћање доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере за претходни месец

Грађевинско земљиште

У тексту који следи говоримо о законским изменама и новинама у вези са уређивањем и коришћењем грађевинског земљишта и решавањем имовинскоправних односа

У ранијим бројевима већ смо говорили о измени Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 132 од 9. 12. 2014. године, у даљем тексту: Закон), када смо посебну пажњу посветили институту грађевинске дозволе. У овом броју осврнућемо се на измене закона у вези са уређивањем и коришћењем грађевинског земљишта и решавањем имовинскоправних односа.

Као и у ранијим законским решењима у овој материји законодавац је дефинисао да је **грађевинско земљиште** оно земљиште које је одређено законом или планским документом за изградњу и коришћење објеката, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са законом.

На самом почетку, значајно је истаћи да је грађевинско земљиште у Републици Србији у промету и да може бити у свим облицима својине, што значи да грађевинско земљиште може имати облик јавне, приватне и задружне својине, како је дефинисано Уставом Републике Србије, и да **титулари права својине на грађевинском земљишту могу тим правом у сваком тренутку слободно располагати**.

Дуги низ година уназад у јавности је присутна полемика о претварању пољопривредног земљишта у грађевинско, међутим, неопходно је истаћи да је законодавац у овом случају недвосмислен. Наиме, у члану 88. Закона прописао је да када се планским документом промени намена пољопривредног земљишта у грађевинско, орган надлежан за доношење планског документа дужан је да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави акт који садржи попис катастарских парцела којима је промењена намена. Служба за катастар непокретности у року од 60 дана од дана достављања акта који садржи списак катастарских парцела којима је промењена намена решењем спроводи насталу промену и ставља забележбу у базу података катастра непокретности из које се издаје лист непокретности о **обавези плаћања накнаде за промену намене пољопривредног земљишта**.

Овде је потребно напоменути да у ситуацији кад је дошло до промене намене пољопривредног земљишта у грађевинско титулар права на том земљишту може користити исто земљиште за пољопривредну производњу до његовог привођења планираној намени.

Даље, законодавац је прописао да орган надлежан за послове државног премера и катастра решење о спровођењу промене и стављању забележбе о обавези плаћања накнаде за промену намене пољопривредног земљишта доставља власнику земљишта, министарству надлежном за послове пољопривреде и надлежном пореском органу у року од 15 дана од дана доношења горе наведеног решења.

Власник катастарске парцеле којој је промењена намена из пољопривредног земљишта у грађевинско дужан је да плати накнаду за промену намене пре издавања грађевинске дозволе.

Најзначајнији део овог члана односи се на део који одређује да се промена намене, односно врсте земљишта из пољопривредног у грађевинско **не плаћа ако је промена извршена на основу закона, планског документа или одлуке надлежног органа до 15. јула 1992. године**, односно до дана ступања на снагу Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС”, бр. 49/92).

самоуправе или неко друго правно, односно физичко лице.

Ако се по спроведеном поступку утврђивања земљишта за редовну употребу објекта утврди да површина катастарске парцеле истовремено представља и земљиште за редовну употребу објекта, власник постојећег објекта стиче право својине на том грађевинском земљишту, по тржишној цени, непосредном погодбом.

Ако се пак по спроведеном поступку утврди да је земљиште за редовну употребу објекта мање од катастарске парцеле на којој је објекат саграђен, власник земљишта може, ако се од преосталог земљишта не може формирати посебна грађевинска парцела, тај преостали део земљишта отуђити власнику објекта по тржишној цени, непосредном погодбом.

И на крају, ако се утврди да је земљиште за редовну употребу објекта мање од катастарске парцеле на којој је објекат саграђен и ако се од преосталог земљишта може формирати посебна грађевинска парцела, власник земљишта може слободно располагати тим земљиштем, односно грађевинском парцелом која је формирана у поступку утврђивања земљишта за редовну употребу објекта.

По правноснажности решења о утврђивању земљишта за редовну употребу објекта, власник објекта стиче право на упис својине на грађевинском земљишту у јавној књизи о евиденцији непокретности и правима на њима.

Такође, законодавац је прописао да орган надлежан за имовинскоправне послове јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази предметно земљиште, једним решењем утврђује земљиште за редовну употребу и право на претварање права коришћења у право својине.

Значајно је истаћи тежњу законодавца да кроз одредбе овог Закона успостави тзв. јединство непокретности. Тако, у члану 106. законодавац прописује да ће по окончаном поступку претварања права коришћења у право својине на грађевинском земљишту катастарска парцела изграђеног грађевинског земљишта заједно са објектима саграђеним на њој постати јединствени предмет права својине (јединство непокретности), тако да се сва постојећа права и терети који су постојали на објекту, односно посебном делу објекта, од тренутка уписа права својине на катастарској парцели преносе и на ту катастарску парцелу, односно део катастарске парцеле власника тог посебног дела.

Осим тога, законодавац је прописао да се, у случају када је више објеката различитих власника изграђено на једној катастарској парцели, јединство непокретности успоставља по спроведеном поступку парцелације, тако да се за сваки објекат после парцелације формира посебна катастарска парцела, а у случају кад је на једној парцели уписано више сукорисника, односно сувласника, а само је један од њих власник објекта изграђеног на тој парцели, јединство непокретности успоставља се по спроведеном поступку парцелације за катастарску парцелу на којој је саграђен објекат, док се остале парцеле формирају као катастарске парцеле неизграђеног грађевинског земљишта.

За парцелацију у овом случају остало је на снази решење из претходног закона по којем се за њу тражи сагласност свих власника објеката, односно земљишта. **Новина је,** међутим, да у случају **када нема потребне сагласности за парцелацију, заинтересовано лице може покренути поступак развргнућа сувласничке заједнице код надлежног суда**, а на основу такве правноснажне судске одлуке, спровешће се парцелација пред органом надлежним за послове државног премера и катастра.

Значајна новина, која је такође уведена овим чланом Закона, јесте у томе да се приликом израде пројекта парцелације за потребе развргнућа сувласничке заједнице у судском поступку не морају примењивати одредбе о минималној површини грађевинске парцеле, о приступу јавној саобраћајној површини, висини и удаљењу објеката, који су прописани планским документом за ту зону, а које одредбе се иначе примењују по сили закона код парцелације.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици доносимо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора на њих имају искључиво претплатници на наш часопис

РАДНИ ОДНОСИ

П: *Интересује ме образложен метод утврђивања накнаде штете по основу неискоришћеног годишњег одмора (члан 76. Закона о раду)?*

О: Право запосленог на накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор утврђено је чланом 76. Закона о раду. Изменама Закона о раду од 29. 7. 2014. године, јасно је прецизирано да накнада штете за неискоришћени годишњи одмор може да се исплати запосленом само у случају престанка радног односа. У овом случају не прави се разлика по ком основу запосленом престаје радни однос. Према наведеном, у сваком случају када запосленом престаје радни однос код послодавца, независно по ком основу, ако запослени није искористио годишњи одмор за ту календарску годину, послодавац има обавезу да му исплати накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. Прво питање које се поставља јесте када је моменат за исплату накнаде штете, да ли пре престанка радног односа или по престанку радног односа. По нашем мишљењу, накнаду штете због неискоришћеног годишњег одмора требало би исплатити запосленом на дан престанка радног односа или најкасније у року од 30 дана по престанку радног односа, сходно члану 186. ст. 2. Закона о раду. Такође, и у случају престанка радног односа по основу отказа запосленог, послодавац је обавезан да том запосленом исплати накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор. Имајући у виду члан 76. Закона о раду, новчана накнада за неискоришћени годишњи одмор исплаћује се у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора. У зараду на основу које се обрачунава просек за претходних 12 месеци улазе сва примања која, у смислу члана 105. ст. 3. Закона, чине зараду: 1) исплаћена зарада, односно плата за ефективне сате рада у претходних дванаест месеци, део зараде по основу радног учинка; 2) увећање зараде; 3) друга примања која имају карактер зараде, а која су у претходних дванаест месеци исплаћена (топли оброк, регрес, теренски додатак, додатак за одвојени живот и друга примања која имају карактер зараде). За утврђивање просечне зараде у претходних 12 месеци узимају се само радни сати које је запослени ефективно провео на раду у тих дванаест месеци. Исплаћене накнаде зараде у претходних 12 месеци (за време боловања, годишњег одмора, плаћеног одсуства и друго), као ни сати одсуствовања за које је исплаћена накнада, не улазе у збир зараде која чини основ за утврђивање висине накнаде зараде.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

П: *Многе основне школе имају следећу ситуацију: због непостојања посебне службе које су задужене за набавку и праћење набавки у школама тај посао ради једна особа која ради и многе друге врсте послова. Из тог разлога, врло често се догађа да буде пропуштен рок за покретање поступка јавне набавке у погледу набавке намирница за несметано одвијање спремања ужине за децу. У случају да се завршила*

Подаци од значаја за рад пословних субјеката

Износи личних примања запослених

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Регрес за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 6) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Отпремнина код одласка у пензију	Према Закону о раду, исплаћује се најмање у висини 2 просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику (**62.532 × 2 = 125.064**)	Не опорезује се до износа двоструке месечне зараде по запосленом у Републици према последњем податку (**62.532 × 2 = 125.064** дин.)
Јубиларна награда	До висине утврђене општим актом послодавца	Неопорезиво до **18.060** динара годишње
Накнада трошкова превоза до посла и повратка са посла	До висине цене превозне карте у јавном саобраћају	Не опорезује се до висине превозне карте, односно до висине стварних трошкова превоза, а највише до **3.612** дин.
Накнада за исхрану у току рада	Исплата по овом основу је обавезна, у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 5) Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
Дневница за службено путовање у земљи	До висине прописане општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тач. 2) Закона о раду)	Неопорезиво до **2.168** дин. по дневници
Дневница за службено путовање у иностранство	Најмање у висини утврђеној посебним прописима (члан 118. тач. 3) Закона о раду)	Не опорезује се до износа прописаног Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Сл. гласник", бр. 86/07 и 84/2014)
Теренски додатак (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ПО ЗАКОНУ О РАДУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1.	2.	3.
Једнократна новчана накнада запосленима за чијим је радом престала потреба по Програму за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину („Сл. гласник РС“ бр. 9/2015)	Запосленом који је утврђен као вишак у 2015. години престаје радни однос када се добровољно определи за једну од опција, која је за њега најповољнија, и то за: 1) отпремнину у висини динарске противвредности 200 евра по години стажа осигурања, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца, с тим да укупна висина отпремнине не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности; 2) отпремнину обрачунату на начин утврђен Законом о раду, с тим да укупна висина отпремнина не може бити већа од 8.000 евра у динарској противвредности, а висина средстава по години стажа осигурања код последњег послодавца не може бити већа од 500 евра у динарској противвредности, по средњем курсу, на дан достављања спискова вишка запослених од стране послодавца; 3) отпремнину у износу од шест (6) просечних зарада по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике – за запослене који имају више од 15 година стажа осигурања (тренутно: **6 × 62.532 = 375.192** динара).	Не опорезује се до износа из претходне колоне – члан 9. ст. 1. тач. 20) Закона о порезу на доходак грађана, а на износ преко тога, према члану 85. Закона о порезу на доходак грађана – плаћа се порез по стопи од 20% по умањењу за 20% нормираних трошкова. За лица старија од 50 година живота – неопорезиво у потпуности без обзира на износ
Стимулативне отпремнине при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду

Корисни правни акти

Пример процене ризика за радно место

ИЗЛОЖЕНОСТ ОПАСНОСТИМА И ШТЕТНОСТИМА

Радно место: Ливац специјалног лива

Постоји могућност да приликом обављања посла дође до пада предмета (предмет обраде или алата) и до повређивања запосленог. Услови радне околине су у задовољавајућем стању (микроклима, хемијске и физичке штетности, осим опште осветљености, али је обезбеђена локална осветљеност на радним местима) тако да је омогућен безбедан боравак у радном простору. **Последице** могу бити **озбиљне**. **Вероватноћа** појаве опасности је **сасвим могућа**. **Учесталост** опасности је **дневна.**

Постоји могућност да приликом обављања посла ливења дође до експлозије или пожара услед коришћења опасних средстава за рад. Последице могу бити **катастрофалне. Вероватноћа** појаве опасности је **мала**. **Учесталост** опасности је **дневна.**

Током обављања посла постоји могућност клизања или спотицања услед закрчених или клизавих подова, при чему може доћи до повређивања запосленог. **Последице** могу бити **озбиљне. Вероватноћа** појаве опасности је **сасвим могућа**. **Учесталост** опасности је **дневна.**

При обављању послова ливења постоји могућност задобијања опекотина услед прскања лива. **Последице** могу бити **озбиљне. Вероватноћа** појаве опасности је **предвидиво – очекивано**. **Учесталост** опасности је **дневна**.

Приликом обављања послова ливења појављују се **хемијске штетности** (CO, CO_2) и дим при ливењу (удисање)**. Последице** могу бити **озбиљне. Вероватноћа** појаве штетности је **сасвим могућа. Учесталост** штетности је дневна.

При обављању послова ливења запослени је изложен утицају **прашине** која се ствара приликом процеса ливења, што после дужег удисања може изазвати погоршање здравственог стања запосленог. **Последице** могу бити озбиљне. **Вероватноћа** појаве штетности је **сасвим могућа**. **Учесталост** штетности је дневна.

наставак на следећој страни

– да омогући и пружи потребну помоћ Инвеститору II за обављање неопходнодних радњи у оквиру припрема за изградњу (регулисање односа са општином, органима града, јавним комуналним предузећима и другим службама везаним овај посао);
– да презентује Инвеститору II сву потребну документацију и пружи потребну помоћ у циљу окончања управних поступака и саме градње;
– да након изградње објеката, а по потреби, са Инвеститором II закључи одговарајуће акте на основу којих ће он моћи да укњижи своје право својине, односно право својине трећих лица, на делу објекта који му припада по одредбама уговора;
– да након завршетка изградње записнички преузме делове који му припадају по члану 4. уговора;
– да у свему осталом поступа савесно и у доброј вери, како би Инвеститору II омогућио да уредно и у року изврши своје обавезе преузете овим уговором.

Члан 8.

Уговорне стране ће настојати да овај уговор реализују заједнички у обостраном интересу, те ће се међусобно обавештавати о свим релевантним чињеницама, договараће се и споразумно решавати све ситуације и евентуалне спорове.

Члан 9.

У случају раскида овог уговора због неиспуњења обавеза једне од уговорних страна, друга страна има право на повраћај и накнаду свих права и уложених средстава до тог момента, као и на накнаду целокупне претрпљене штете.

Члан 10.

Ако дође до немогућности или отежавања реализације овог уговора услед више силе, ратних дејстава или аката државних органа, странке неће раскидати уговор, већ ће се његова реализација наставити по престанку поменутих околности.

Члан 11.

Уговорне стране су сагласне да се на све што није предвиђено овим Уговором сходно примењују одредбе ЗОО, Закона о планирању и изградњи РС, Посебне узансе о грађењу и одредбе Закона о основама својинско-правних односа као и др. одговарајући законски прописи који регулишу област грађења, грађевинског земљишта и планирања.

Члан 12.

Овај уговор је закључен у 6 (шест) истоветних примерака, од чега по два за сваког потписника и два за суд.

Уговарачи:

Инвеститор I	Инвеститор II

od papira i kartona do digitalne arhivhive...

...kada informatika postane umetnost

ING-PRO

OSIGURAJTE BUDUĆNOST SVOJOJ KOMPANIJI

Prednosti

Uvođenjem eDok – Dokument menadžment sistema postajete korisnik IT servisa bez ulaganja u hardver, softver, održavanje i infrastrukturu, a pristup dokumentima je neograničen bez obzira na vreme i mesto.

Upotreba

Korisnik ne plaća licencu za posedovanje softvera već samo njegovo korišćenje. Radno okruženje može biti lokalni ili Wan server sa asimetričnim kriptovanim protokolom (https://) za siguran prenos podataka i arhiviranje dokumentacije.

... primenite eDok SaaS TECHNOLOGY

Laptop računari • Desktop računari • Multifunkcijski štampači • Mobilni telefoni • Tablet i PDA uređaji

info@edok.rs
www.edok.rs

11000 Beograd, Vele Nigrinove 16a +381 11 2836 809 +381 64 0714763 +381 63 23 55 58

eDok 2.0 • Programski sistem za upravljanje dokumentima

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

ПОРЕЗИ И АКЦИЗЕ

РАДНИ ОДНОСИ И СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

ПЛАНИРАЊЕ И ИЗГРАДЊА

СУДСКИ ПОСТУПЦИ

КОМПАНИЈСКО ПРАВО

БУЏЕТИ

АУТОРСКО ПРАВО И ПРАВО ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

ОБРАЗОВАЊЕ

ЕВРОПСКО ПРАВО

ТАБЕЛЕ И УЗОРЦИ